

Europos Parlamento nariai Rasa Juknevičienė ir Andrius Kubilius savaitės įvykius apžvelgė Strasbūre, nors Lietuvoje vyksianti rinkiminė kampanija ir išankstinis balsavimas – taip pat labai svarbūs europiniame kontekste.

Paskirtasis Europos Komisijos narys Andrius Kubilius vis dar darbuojasi Parlamente, tačiau kartu rengia strategijas dėl Europos gynybos ir saugumo reikalų, ruošiasi komisarų klausymams, įvyksiantiems lapkričio pradžioje, susitikinėja su ambasadoriaus, gynybos ir kosmoso srities ekspertais.

A.Kubilius yra pasaulio žiniasklaidos dėmesys, nes gynybos komisaro portfelis – visiška naujiena ES.

R.Juknevičienė perims dalį kolegos atsakomybių. Praėjusią savaitę parlamentarė išrinkta EP parlamentinės asamblėjos „Euronest“, vienijančios ES ir Rytų partnerystės šalis, vicepirmininke. Ji darbuosis ir Pietų Kaukazo delegacijoje. Šią savaitę jai teko atstovauti ELP frakcijos nuomonei derantis su kitomis politinėmis grupėmis rengiant rezoliuciją dėl politinės situacijos ir artėjančių rinkimų Sakartvele. Šią savaitę plenarinėje sesijoje Strasbūre dėmesio centre buvo ir Moldovos reikalai.

„Sakartvele ir Moldovoje šį mėnesį laukia egzistenciniai rinkimai. Tai tam tikro lūžio etapas. Rusija siaubingai nervinasi, daro didžiulę įtaką, tiesiog atvirai, įvairiais būdais Sakartvele ir Moldovoje papirkinėja ir žmones, ir politikus. Mes tai stebim, sekam ir reaguojam, kiek galim, – sakė EP narė. – Na, bet mums labiausiai rūpi Lietuvos rinkimai. Irgi tam tikras egzistencinis laikotarpis, irgi stebimi panašūs epizodai. Per Lietuvos radiją išgirdau pasakojant, kaip Moldovoje buvo paskelbta, jog Prezidentė Maia Sandu pabėgs iš šalies. Neva, jau perkėlė savo motiną gyventi į Niujorką. O motina ištis gyvena Kišiniove. Man tai labai priminė Gabrieliaus istoriją, kai tie patys prorusiški veikėjai paleido melą, kad jisai pabėgs iš Lietuvos“.

„Aš kažkaip labai ramiai žiūriu į tai, kas vyksta Lietuvoje rinkimų kampanijos metu. Ir į tą nervinimąsi, kurį tenka matyti socialdemokratų pusėj. Matyt, tam yra įvairių priežasčių. Pirma, kokiame fone vyksta šie rinkimai. Kadangi jau gyvenu komisaro pasiruošimo laikotarpiu, pirmą kartą matau tokį žodyną, kurį vartoja Europos Komisijos vadovai, konkrečiai – Ursula von der Leyen. Ji man, kaip ir visiems kitiems komisarams, pateikė programinį misijos laišką, kuriame pirmas punktas, konkrečiai adresuotas man, su labai aiškia formuluote: Europos Sąjunga privalo artimiausiu metu turėti aiškų planą, kuriame turi būti numatyta, kaip ji bus pasiruošusi ekstremaliausiems kariniams iššūkiams. Iš esmės –

karui, – sakė A. Kubilius. – Pirmą kartą matau, kad ES vadovai kalba būtent tokia kalba. Tai raginimas kalbėti labai atvirai, diskutuoti, kokios yra grėsmės ir kaip mes jas turime pasitikti. ES, aišku, daug daro ir ekonomiškai yra žymiai stipresnė negu Rusija, bet žiūrint į tą pačią karinę pramonę, į ginklų gamybą, mums yra ko susirūpinti. Pats faktas, kad apie tai kabam, kaip apie realią grėsmę, uždeda labai aiškų antspaudą visiems politiniams įvykiams, kuriuos mes arba stebime, arba dalyvaujame. Akivaizdu, jog susiduriame ne tik su karine grėsme, bet ir su hibridinėmis grėsmėmis“.

Pasak A. Kubiliaus, tik nereikia galvoti, kad Lietuva – izoliuota šalis ir į mus Kremlius nekreipia dėmesio ir nebando daryti įtakos rinkimams. Privalome labai aiškiai suprasti, kad ir Kremlius, ir Pekinas bando daryti įtaką dėl žinomų priežasčių.

„Nemuno aušros ir toks aršus antieuropietiškas populizmas, antivakarietiškas, antisemitinis populizmas yra tie instrumentai, kuriuos labai dažnai Maskva stengiasi panaudoti. Todėl susirūpinimas, kurį reiškiamo mes, mūsų partija, mūsų Vyriausybės nariai ir vadovai yra visiškai suprantamas. Mane labiau stebina tai, jog reikia, kad tą susirūpinimą pareikštų vokiečių socialdemokratai arba JAV žydų komitetas, tik tada jau staiga visi sako (ir Prezidentas, ir socialdemokratai): ne, ne, mes nenorim, neplanuojam bendrauti“.

Pasak R. Juknevičienės, suprantama, kad daugelis žmonių turi savo nuomonę ir įsitikinimus apie tradicinės šeimos vertybės, apskritai, apie mūsų tradicijas, krikščionišką, katalikišką liniją. Bet taip pat privalome labai atvirai kalbėti, kad Kremlius su vertybėmis susijusias fobijas, tą neapykantos kalbą naudoja būtent todėl, kad nori Lietuvos visuomenę pasukti antivakarietiška kryptimi.

„Šitas dantų griežimas, tas siaubingas puolimas prieš konservatorius, ypač išryškinant Landsbergių pavardę, juk tai vyksta nuo pat Kovo 11-osios. Tai irgi įeina į tą patį sąrašą antivakarietškų naratyvų, žinučių, kurios įdedamos į lūpas šitiems prorusiškiems veikėjams, – sakė R. Juknevičienė. – Mes neturim daug tankų, daug finansinių resursų, bet mūsų didžiulis moralinis autoritetas šito karo akivaizdoj buvo vienas svarbiausių ginklų bandant sutelkti Vakarų sąjungininkus pagalbai Ukrainai. Ir dabar, įsivaizduokit, ateina žinutė iš Lietuvos, kur parašyta, kad antisemitinė jėga gauna nemažai rinkėjų balsų ir jie formuoja Vyriausybę su Prezidento palaiminimu arba sudaro valdančią koaliciją. Tai būtų didžiausia dovana Kremliui, nes Lietuva netektų šito moralinio autoriteto, kuriuo naudojosi, galėdama padėti Ukrainai ir galėdama tęsti kovą už demokratiją“.

Pasak A. Kubiliaus, Putino Kremliaus įvairūs veikėjai jau prieš gerą dešimtmetį suformulavo doktriną, kad Rusijai labai svarbu užimti žmonių sąmones ir protus.

„Teritorijas Ukrainoje, kitur, jie gali užimti ir tai darys, jei tik pasitaikys proga. Bet esminis tikslas yra užimti protus ir širdis. Kaip jie patys sakė – aneksija be okupacijos. Mes tą turim labai aiškiai matyti ir priemonės, kurias naudoja tie patys Kremliaus hibridinių karų specialistai, yra labai gerai žinomos. Populistų veiksmai visada labai panašūs – parodyti žmonėms jų priešus išorėje“, – sakė EP narys.

A.Kubilius išryškino ir kitą problemą Lietuvoje: „Europietiška kairė, socialdemokratai yra labai susilpnėję: idėjiškai, struktūriškai, net lyderystės požiūriu. Tada tą erdvę užpildo visas spektras visokiausio nesislepiančio dumblo ir jie taiko į panašius rinkėjus. Kažkada tuos rinkėjus a.a. A. M. Brazauskas sugebėjo konsoliduoti. Jis nesipriešino Vakarams ir tam tikra prasme apsaugojo nuo Maskvos bandymo grįžti per tuos nostalgiskus sovietmečiui jausmus. Brazausko socialdemokratai nebeturi tokių ryškių lyderių, ir ta erdvė pradeda skaldytis, pradeda joje rasti visokių veikėjų. Pirmą kartą mes matom aiškiai kalbančius Maskvos naratyvus – politikus, nesislepiančius, pasisakančius ir prieš paramą Ukrainai, ir už draugystę su Putinu ir su Lukašenka“.

Pasas EP nario, problema jau ne tai, kad atsirado tariamai politikai, kurie taip kalba, bet problema, kad jie gali sulaukti tam tikros visuomenės dalies pritarimo. Reiškia, šios problemos atsiskleidžia ir mūsų visuomenėje.

„Nenoriu kaltinti visuomenės, nes tam tikra jos dalis yra likusi be aiškos proeuropietiškos politinės lyderystės. Deja, man atrodo, kad panašiai yra su socialdemokratija ir kitose Europos valstybėse. Pavyzdžiui, Rytų Vokietijoje, kuri savo žmonių mentalitetu galėtų būt panaši į dalį Lietuvos, kur laimi labai panašūs Kremliaus ruporai“, – sakė A. Kubilius.

„Baigiant interviu, noriu labai nuoširdžiai padėkoti visiems Tėvynės sąjungos žmonėms ir ne tik. Tai visuomenės daliai, kuri mobilizuojasi, kuri yra sunerimusi. Iš tiesų padaryta buvo be galo daug, – kalbėjo R. Juknevičienė. – Esu pina vilčių, kad Lietuvai reikia to tęstinumo, tos europietiškos krypties. Nepasiduoti visoms šitoms iš Kremliaus einančioms manipuliacijoms“.

„Laikom frontą!“, – unisonu pokalbį baigė EP nariai.

